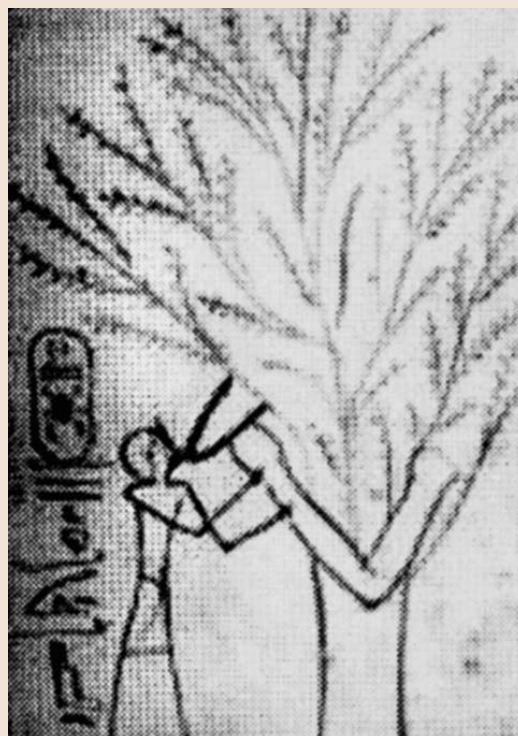

در شمال نگاری مسیحی، صلیب عیسی (ع) نمودار درخت زندگی است که مسیح به منزله تنه درختی است که بر شاخه و برگهایش کبوتران سفید (پیک آشتی و رهایی)، دیده می شوند، (تصویر ۲)

۲- درخت زندگی در قالب زندگی مسیح (ع)

در شمال نگاری مصری، درخت زندگی دستهای خداوند را نشان می دهد که ظرف آب حیات را سرازیر کرده و گیاهان از آن روئیده اند، گاه درخت زندگی به شکل افرا ظاهر شده که به فرعون شیر می دهد و (تصویر ۳)

۳- الهه ایزیس در نمای درخت مقدس افرا در حال شیر دادن به فرعون

درختان آیینی در ایران معمولاً در کنار چشمه و کوه حضور دارند، در برخی از نقاط جهان این درختان در کنار صخره ایستاده اند؛ جایی دیگر مجتمع سنگ و آب و درخت مشاهده می شود؛ محل تقدیم نذورات نزد کنعانیان و عبریان تلی مرتفع و درخت سرسبزی بود. در سراسر آفریقا و هند درختان شیرابه دار رمز بارداری الهه اند و از این رو آنان را می پرستند.

بی شماری دیگر از این نمونه ها در گوشه و کنار گیتی وجود دارد که در این جا مجال بازگفتن آن نیست. حال به معرفی برخی از این یادگارهای کهن پرداخته و تصاویری چند از درختان آیینی ایران را به نمایش می گذاریم، باشد که این یادگارهای فرهنگی که ریشه در باورهای نیاکان یکتاپرستان داشته، را ارج نهیم و در نگاهداری آنها بکوشیم.

نوشته حاضر در بخش درختان آیینی ایران، حاصل پژوهش های میدانی نگارنده است. مطالب مربوط به درختان مقدس در شرق و غرب جهان برگرفته از مطالعات تطبیقی "میرچالیاده" و بعضاً برداشت های میدانی نگارنده از سفرهایی به هند، چین، آفریقا و اروپا می باشد.

۴- پیر درختی، بقعه شیخ ابوالقاسم گورکانی. تربت حیدریه

۵- درخت دخیل، چشمه علی دامغان

امامزاده حسین ابن موسی. طبس

درخت سدر. امامزاده عبدالله. نیشابور. روستای جهان آباد

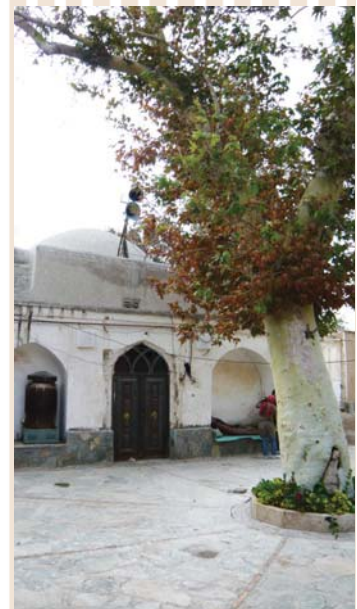
نقش سرو، برگنبد زیارتگاه "پارس بانو" یزد

امامزاده زبیده خاتون. نراق

سرو کهن، زیارتگاه پیر سبز. یزد

مسجد جامع نراق

چنار کهن قاضی، بارجه، با حسین و سقاخانه کنار آن در ورودی تاریخی شهر نراق

منابع

- ۱) الیاده، میرچا، رساله ای در تاریخ ادیان. ت: جلال ستاری. تهران. ۱۳۷۲. سروش
- ۲) جنیدی، فریدون. حقوق جهان در ایران باستان. تهران ۱۳۸۴. بلخ
- 3-Boyle, Leonard. petit Guide de st.clement.1989.Imperime par Kina Italia/EuroGrafica-Italy
- 4-Rose-Marie&Rainer Hagen. LEGYPTE. 1999.TASCHEN